

Hoofdstuk 5

Horror als bewijs voor de menselijke vrijheid

The Texas chain saw massacre

- Wat zeggen films over hun publiek?
- Film is manipulatie van de toeschouwer (opgelegd gedachte-experiment)

Descartes' twijfelexperiment

- Radicaal scepticisme
 - Zintuigen onbetrouwbaar
 - Traditie en gewoonte onbetrouwbaar
 - Religie onbetrouwbaar
 - 'mauvais genie' niet uit te sluiten
- → fundament van het denken
 - Voorstelling vereist voorstellingsvermogen
 - Voorstellingsvermogen deel van denkvermogen
 - Denkvermogen vereist denker

Frans Kellendonk

- Voorstellingen van de werkelijkheid
 - → Ontheiliging van de werkelijkheid
 - → Kleineren van het mysterie
- Tegen het realisme in de literatuur
- Literatuur moet zijn 'oprecht veinzen'
- Film is een gedetermineerde wereld
 - Ingrijpen onmogelijk
 - → gevoel van machteloosheid

Tussenwezen

- God is volledig vrij
- Dieren zijn volledig gedetermineerd
- Mens is tussenwezen
 - Kan machteloosheid ervaren
 - “pijn van het toeschouwerschap”

Angst en vrees

- Heidegger: onderscheid angst en vrees
- Vrees is ergens op gericht
- Angst heeft geen object
 - Bron: het onbepaalde ('das Nichts')
 - Er valt niets te anticiperen

Experience machine

- Nozick: leven naast de werkelijkheid
- Descartes: werkelijkheid zelf is experience machine
 - → levenslange gevangenschap

Vragen

- “Het leven levenslange gevangenschap in de ervaringswereld”. Wat houdt dat in?
- Wat zeggen film en literaire fictie over het wezen van de mens?
- Hoe komt het dat mensen behoefte hebben aan andere werkelijkheden dan die van alledag?
- Als film en literatuur de toeschouwer / lezer zijn vrijheid ontnemt, waarom houdt hij zich er dan mee bezig?